

Metodický list pre materské školy
k edukačnej výstave
MORE MOŽNOSTÍ

Organizácia: Východoslovenská galéria
Vypracovala: Mgr. Viera Ballasch Dandárová

Názov aktivity: Človek a jeho negatívny vplyv na krajinu a prírodu/Triedenie odpadu

Anotácia: Deti sa počas aktivity zoznámia s pojmami - recyklácia, triedenie odpadu a verejný priestor. Skúsia si samé ako a do akých kontajnerov sa triedi odpad. Oboznámia sa s povoláním smetiár/ka. Vyskúšajú si túto profesiu a na základe toho zhodnotia potrebnosť a dôležitosť tohto zamestania.

Ciele aktivity: Vštepil' deťom správne postupy, poukázať na negatíva, nájsť pozitíva, vymenovať ročné obdobia, dodržať postupnosť, určiť farby, manipulovať s predmetmi, vedieť vyvodit' vhodnosť správania sa, kresliť a interpretovať dielo.

Vzdelávacia oblasť a podoblasť:

Umenie a kultúra/Človek a príroda

Výtvarná výchova - Vnímanie umeleckých diel

Človek a spoločnosť

Matematika a práca s informáciami

Výkonový štandard: Roztriediť objekty v skupine na základe určenej vlastnosti, vymenuje ročné obdobia, rozlišuje vhodné a nevhodné správanie, výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete

POTREBNÁ PRÍPRAVA

MATERIÁL A POMÔCKY:

Pre žiaka:

rukavice na triedenie odpadu, sáčky na odpad – jedno pre dvojicu

Pre triedu:

reprodukcia diela „Po sezóne“ – 3x farebne vytlačená (Príloha č.4), vytlačené kukanádoby, ukážka odpadu na roztriedenie (desiatová servítka, obaly od cukríkov, šupka od banánu... – využijeme odpadový materiál, ktorý máme v triede), CD Ježka separka

Organizácia triedy:

Celá hodina môže prebiehať na školskom dvore alebo motivačná časť v triede a aktivita zberu odpadu na školskom dvore.

Upozornenie na riziká:

Aktivita zberu odpadkov na školskom dvore môže prebehnúť len v prípade bezdaždového počasia.

SCENÁR AKTIVITY A METODICKÉ POZNÁMKY

Motivácia:

Motivačné úlohy by spočívali v rozhovore s deťmi kde by sme im na začiatku vysvetlili, že veľa toho zjeme a tak je na celom svete aj množstvo odpadu. Nie každý ho vie správne vyhodiť do smetných košov, a tým pádom sa aj zle recykluje. Niektorí dokonca ani nevyhodia po sebe odpadky do koša a nechajú ich na ulici, občas po nich aj šliapneme. Keby tak urobil každý z nás, mali by sme špinavé ulice v našom meste. Opýtali by sme sa detí, či vedia, čo znamená slovo recyklácia? Či sa s tým už stretli? Či recyklujú doma? Necháme im voľný priestor na sebaujadrenie.

Po ukončení rozhovoru by sme si vyskúšali ukážku jednoduchej recyklácie. Učiteľka by mala pripravené rôzne materiály ako plastovú fľašu, krabičku od malého džúsu, obal od keksíka alebo lýtka, pokreslený papier, šupku od banánu...). Vopred sa vytlačia farebné A4 kukanádoby, každá na samostatný papier. Deti skúsia správne priradiť odpad ku konkrétnej kukanádobe. Po ukončení ukážky im učiteľka predstaví správne roztriedenie odpadu ku konkrétnym farbám kukanádob. Učiteľka by mala vytlačené aj obrázky triediacich liniek a zároveň obrázky skládok kde končí odpad, ktorý sa nedá opäť zrecyklovať.

Po motivačnej úlohe by nasledovala ukážka reprodukcie od „Františka Veselého, Po sezóne“ (príloha č.4). Učiteľka by začala rozhovor na tému, čo na obrázku vidíte? Kde by to asi mohlo byť? Aké ročné obdobie by to mohlo byť? Či chodia s rodičmi na dovolenku? Čo sa robí na takej dovolenke? V rámci otázok a následných odpovedí by sme si interperovali konkrétne dielo hravou formou a tak poukázali na to, že ľudia by mali po sebe odpratávať svoj neporiadok, aby sme mali krajinu a prírodu okolo seba krásnu a neznečistenú.

Aktivita: Nasledovala by aktivita na školskom dvore. Deti by sme mohli rozdeliť náhodne do dvojíc. Dostali by jednorázové rukavice a každá dvojica svoje vrecko na odpad. Zadali by sme im časový interval 15 minút. Vysvetlili by sme im, že sa zahráme na smetiárov a skúsime si vyzbierať všetko zo školského dvora, čo naň nepatrí do vreciek na odpad, ktoré sme im rozdali. Spustíme časový limit.

Odporúčanie: Deťom by sme mohli rozdeliť aj parcely na školskom dvore podľa množstva dvojíc, ktoré budú v ten deň v škôlke.

Vyhodnotenie: Po ukončení aktivity by sme mohli s deťmi zhodnotiť, množstvo odpadu, ktoré našli. Kam by sme odpad zaradili (komunál, plasty, kov...) Spýtame sa detí, či bolo náročné zbieranie odpadkov? Či to majú uvidia a tety smetiari v práci ťažké keď po nás všetkých zbierajú odpadky vo verejnom priestore (na chodníkoch, v parkoch, na detských ihriskách).

SÚVISLOSTI

Zdroje a učebné pomôcky:

Čierna – komunálny odpad, je odpad, ktorý sa už nedá ďalej recyklovať (obaly špinavé od potravín, špinavé šaty a textil, keramika, porcelán (tanier, hrnčeky a pod.), zrkadlá, autosklo, celofán a voskovaný papier, vata, obaly zo sladkostí, zo sušienok (tyčinky, čipsy a pod.), použité plienky a hygienické potreby, hadice z vysávačov, pokazené a poškodené kabelky, obuv...)

Žltá – plasty (PET fľaše od nápojov (ich objem je potrebné najskôr znížiť napr. zošliapnutím, stlačením), kelímky, igelitové vrecká, fólie, polystyrén, obaly z kozmetických produktov.)

Zelená – sklo (nevratné obaly zo skla od nápojov, sklenené nádoby, tabuľové sklo, sklenené črepy a pod.)

Hnedá – bioodpad (biologicky rozložiteľný odpad zo zelene, záhrad, vznikajúci pri záhradníckej a sadovníckej činnosti, tráva, malé konáre zo stromov, kvety, lístie, zelenina, ovocie, šupky z čistenia ovocia a zeleniny, zvyšky kávy a čaju) Nevhadzuje sa: vlasy, výkaly psov a mačiek, fekálie, popol, zvyšky jedla a mäsa, potraviny v obaloch, uhynutá zver, kamene, škrupiny z vajec.

Modrá – papier (noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, krabice (ak nie sú kombinované s iným materiálom hliník, celofán), kartóny, papierové obaly) Nevhadzuje sa: mokrý, mastný alebo znečistený papier.

Červená – kovy (kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky,lobal, nápojové plechovky. Kovové obaly a kovy je taktiež možné odniesť do zberní kovov)

• Manuál „Škôlka Ježka Separka“ CD Ježka Separka
<https://www.kosit.sk/vzdelavanie-a-vychova/skolka-jezka-separka>

• Odporúčania na ďalšie aktivity: Oslovenie mestskej zelene, aktivistov alebo zberu a odvozu služby v rámci konkrétneho mesta na prednášku pre deti o triedení odpadu v mojom meste.

• František Veselý, Po sezóne, 1979, VSG (príloha č.4)
https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:VSG.O_2077